

POVESTIRI DINTR-O NOUĂ LOCUINȚĂ de Nicolae Țic

După reluări, ajustări, recondiționări, televiziunea ne prezintă, în sfârșit, și o premieră. Textul aparține unui autor multilateral, cunoscut mai mult ca reporter, astfel că putem urmări cum înțelege să folosească mijloacele dramaturgice și un artist deprins cu cele ale prozei.

Prozatorul Nicolae Țic, ne arată în piesa sa **Povestiri dintr-o nouă locuință** atît virtuozitatea celui exersat în arta cuvîntului cît și stîngăciile și nesiguranța începătorului, într-un gen anume; și, mai cu seamă — ceea ce ține de natura oricărui început — intenția de a epuiza teme și motive vari printr-un singur gest artistic ce se vrea necesar și suficient sieși. Din păcate, aspectul lumii e mozaicat, și cînd te oprești la aspect îți scapă profunzimea.

Obiecției noastre i s-ar putea răspunde că totul pornește din om și se întoarce tot la om — omul, începutul și sfîrșitul... — da, dar cu omul acela se petrece o transformare, el devine mai mult sau mai puțin om. Nici o transformare nu se petrece însă în sufletul personajului principal al piesei lui Nicolae Țic. De la început și pînă la sfîrșit el e același: atent cu cei din jur, înțelegător ca un părinte, cu locatarii noilor apartamente — apartamente cărora el, maestrul constructor, împreună cu două ajutoare, trebuie să le remedieze diferitele neajunsuri de finisaj —, ascultîndu-le cu răbdătoare deferență confesiunile și parcă șoptindu-le tuturor, nu numai personajelor, ci și nouă, celebra formulă a umanistului: „nimic din ceea ce e omenesc nu mi-e străin“.

Îl vedem în rolul acestui imperturbabil raisonneur pe Dorel Vișan, ascultînd cu un suris potolit și parcă împovărat de atîta cunoaștere a vieții, încît nimic nu-l surprinde, decît, poate, în măsura în care lumea se arată a fi trăs-nită, și atunci zîmbetul lui se lărgeste

puțin, cît să sugereze amuzamentul. Și, într-adevăr, e amuzant Valentin Uritescu în rolul soțului terorizat de o nevastă care preferă să-i cumpere pînă și biletele de tramvai, numai să nu-l lase vreun leu în buzunar. Scriitorul întîrzie să ne dezvăluie (virtuozitatea de care vorbeam) motivul comportamentului aberant al soției — anume, că soțul e un pătimaș al jocurilor de noroc, pe cale de redresare, firește. Nu mai puțin amuzant e Virgil Ogăsanu în rolul unui bur-lac sfîșiat între sentimente și prejudecăți, și rezolvînd el însuși falsa dilemă cînd își descoperă sentimente paterne pentru progeneritura viitoareii sale soții.

Desigur, multe se întîmplă în viețile locaților unui bloc: persoane sau familii își duc sau își conduc destinele, fericite sau mai puțin fericite, acționînd după cum cred sau după cum îi taie capul, dar cu toții sînt animați de dorința de a se simți alături de o inimă caldă, de a iubi și a fi iubiți; se mai desfășoară o poveste între o locatară și un „șantierist“, poveste complicată fără complicații, ce lasă să se întrevadă că între cei ce înalță clădiri și cei ce le vor locui se înnoadă relații omenești, dincolo de scriptele care reglementează atribuțiile și obligațiile reciproce ale constructorilor și beneficiarilor. De această căldură umană se va bucura și protagonistul, cînd, la sfîrșitul zilei de muncă, sau mai degrabă de atență ascultare, e invitat la masă într-o familie numeroasă, ce-și sărbătorește astfel intrarea în casă nouă. Aici, maestrul nostru va asculta probabil alte povești, alte mărturisiri: destinul său pare a fi să nu remedieze ceva — căci nimeni nu-l solicită în acest sens, oamenii preferă să-și facă treburile singuri! — ci doar să asculte, să înțeleagă, să „filozofeze“, el, eternul raisonneur! Dar ne întrebăm, acum la sfîrșit, cum rămîne cu planul de remedieri? Întrebarea ar părea deplasată — o ironie fără obiect — dacă textul n-ar porni de la viața reală, și dacă această viață, subtext mult mai larg și mai profund, nu s-ar răzbuna, întorcîndu-se co-rectiv, coercitiv, imperativ asupra textu-lui care pretinde că se reclamă de la ea. Și aceasta ar fi întrebarea vieții: „Bine, ascultăm cu bunăvoință, filozofăm, dar cu remediile cum rămîne?“.

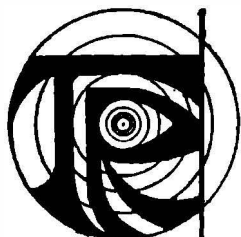
Textul nu răspunde, exprimînd doar amuzamentul autorului, urmat îndeaproa-și minuțios de regizorul Silviu Jicman, al cărui principal merit a constă în a distribui actori cu personalitate, precum (alături de cei amintiți) Monica Ghiuță, Stefan Radof, Rodica Sanda Țuțulanu, Vasile Cosma, Catrinel Paraschivescu, Constantin Brînzea, Mirela Gorea.

■ PROBĂ LA ORA 20 de Ștefan Berciu

Ștefan Berciu e un imaginativ având încă plăcerea, caracteristică spiritului tânăr, de a surprinde prin inventivitatea înscenărilor. În noul său scenariu TV o celulă de partid și o unitate militară anihilează printr-o acțiune comună forțele armate superioare numericește ale ocupanților hitleriști, fără să se tragă un foc de armă. Desigur, asta se poate face prin păcăleală și spirit de farsă. Verosimilitatea farsei se bazează pe părerea simțului comună că românul e descurcâreț și inventiv. Așadar, i se va insinua comandantului neamț ideea de a-și disloca trupele din dispozitiv în locuri ambuscate acesta rămânând să asiste neputincios la principala acțiune a românilor: aruncarea în aer a unui tren cu muniții de război. Se dejoacă planurile Siguranței prin atragerea unui agent în afara locului acțiunii.

Regizorul Nae Cosmescu a optat pentru o rezolvare cinematografică, având în vedere substratul evenimentțial bogat al scenariului, și a realizat un film de suspans și de oarecare efecte polițiste, dacă avem în vedere scenele urmăririi și ale travestiului. Actorii interpretează personaje după energia și plasticitatea sufletească proprie. Să notăm totuși câteva prezențe: Anca Pandrea, Vistrian Roman, Mihai Dobre, Petre Moraru, Corado Negreanu, Gh. Șimonca, Dinu Manolache.

Constantin RADU-MARIA

**Eroul
comunist
în
dramaturgia
românească**

Prezentă la marea sărbătoare a țării — împlinirea a patruzeci de ani de la victoria Revoluției de eliberare socială și

națională, antifascistă și antiimperialistă —, emisiunea de teatru radiofonic a difuzat, în săptămânile premergătoare zilei de 23 August, un ciclu intitulat „Eroul comunist în dramaturgia românească”.

Piese și dramatizările incluse în această serie (**Războiul undelor** de Eugen Barbu și Nicolae Paul Mihail, **Aripi în luptă** de Radu Theodoru, **Oțelul** de Constantin Chiriță, **Mitraliera** de Dan Tărchilă, **Ștafeta nevăzută** de Paul Everac ș.a.) și-au propus acoperirea unei arii tematice cuprinzătoare; împreună, ele refac drumul parcurs de comunisti, din anii luptei ilegale până la bătălia — deloc ușoară, care continuă și acum — pentru edificarea unei noi societăți.

Tematic, ciclul „Eroul comunist în dramaturgia românească” a urmărit, deci, figurarea unei retrospective-bilanț (inevitabil parțială) a etapelor parcurse, a cumpenelor și încercărilor înfruntate, a victoriilor acumulate în ani. Tot o intenție bilanțieră poate fi descifrată și în alcătuirea propriu-zisă a programului ciclului: imprimări mai vechi, realizate pe parcursul anilor, datorate unor regizori și actori autori de spectacole radiofonice (Dan Puican, Cristian Munteanu, Constantin Dinischiotu, dintre regizori, și actorii George Constantin, Ștefan Mihăilescu Brăila, Mircea Albulescu, Ion Marinescu, Costel Constantin, Matei Alexandru, Corado Negreanu, Florian Pittiș, Ion Pavlescu, Mircea Șepilici, Mitică Popescu, Valeria Gagealov, Dana Dogaru, Rodica Mandache etc.), dar și unor colective ale teatrelor din țară (Teatrul Dramatic din Constanța, în a cărui interpretare am urmărit **Ștafeta nevăzută** de Paul Everac) sau unor trupe de artiști amatori (Teatrul popular „Matei Millo” din Suceava a fost prezent pe post cu **Mitraliera** de Dan Tărchilă).

Oportună, pe deplin îndreptățită în contextul împlinirii unei importante sărbători, această încercare de privire retrospectivă, de evaluare pe diverse planuri a etapelor parcurse, ar fi fost, credem, mult mai sugestivă, mai edificatoare, dacă ar fi inclus și premierele unor texte recente, de actualitate (iar radioul are însemnate merite în promovarea dramaturgiei contemporane, — specificul său îngăduindu-i o promptitudine inaccessibilă teatrelor).

Difuzarea ciclului „Eroul comunist în dramaturgia românească” rămîne, cu toate rezervele exprimate, o bună inițiativă a redacției teatrului radiofonic, o modalitate expresivă, specifică, de a răspunde unor preocupări de actualitate.

Cristina DUMITRESCU